

ikke behøve at skule her i Thinget, at de fleste Mennesker, som drive Værtshushold — dette gjælder maaste mere i Kjøbstæderne end paa Landet — ere saadanne Folk, som ikke kunne tjene deres Brød paa anden Maade end ved at ruinere deres Medmennesker.

Bajer: Naar jeg har ønsket at yttre nogle faa Bemærkninger ved denne Leilighed, da er jeg bleven foranlediget dertil ved nogle Skrivelser, jeg har modtaget fra en lille Landsby, der ligger $\frac{1}{2}$ Mil Vest for Horsens, Steensballe. Jeg kan iøvrigt fatte mig meget kort, da jeg i det Næste kan henholde mig til, hvad den sidste ærede Taler udtalte, og hvad jeg her vil tilføie, er egentlig kun et nyt Exempel paa, hvad han fremkom med. I den omtalte By har man Udset til at faae ikke mindre end 3 Værtshushold, og Beboerne beklage sig meget over det og over den nuværende Lovgivning, som tilsteder noget Saadant. Jeg veed, at deres Klager ere indsendte til den høitæredede Minister, men de have ikke hørt Noget om, hvilket Udsald Sagen vil faae. Jeg antager, at det kun er ad Lovgivningens Vej, der kunde raades Bod paa de Ulemper, der følge af den nuværende Ordning. Dette Exempel viser yderligere, at de kommunale Myndigheder, saaledes som Lovene nu er ordnet, i høi Grad ere samfældige ved saadanne Leiligheder, at de ere meget tilbøjelige til at give de omtalte Bevillinger til Værtshushold, hvortil der knytter sig Retten til at udfænte berusende Drikke. Jeg tror, at man maa have sin Opmærksomhed henvendt ligesaa meget paa Landet som paa Kjøbstæderne, og vil man, som i dette Tilfælde, indskrænke sig til at lovgive for Kjøbstæderne alene — dette Lovforslag gjælder jo kun Kjøbstæderne — kan deraf let opstaa den Fare, at Ondet, ligesom trukket bort fra Kjøbstæderne, kommer til at gribe saa meget mere om sig i det nærmest omliggende Land. Jeg har ønsket ved denne Leilighed at gjøre opmærksom paa dette. Jeg skal ikke komme nærmere ind paa de enkelte Forholdsregler, der kunne træffes; det er allerede udtalt meget omstændelig af tidligere Talere. Jeg er ikke saaledes inde i disse Forhold, at jeg er istand til at sige, paa hvilken Maade man formaalstjenligt forebygger, at Drikkeondet griber om sig. Men hvorledes man end bærer sig ad, og hvilke Bestemmelser man vil indsætte i en saadan Lov, vil jeg blot udtale det Ønske, at man vil lade Loven gjælde ligesaa fuldt for Landet som for Kjøbstæderne.

Indenrigsministeren (Steel): Der som det ærede Medlem fik sit Ønske opfyldt, vilde Følgen deraf blive, at vi fik langt flere Beværtnings- og Udfæntningssteder paa Landet, end der er nu. Det er nu nemlig Ministeriet, der paa Kongens Vegne meddeler disse Bevillinger paa Landet, og vor Værksomhed i saa Henseende gaar

næsten altid ud paa at negte Begjæringer om Bevillinger, der komme ind med Ubefaling fra den paagjældende Kommunalbestyrelse. Det forholder sig nemlig saaledes, at, medens man paa Landet høit og tydelig og med god Grund klager over at have for mange Udfæntningssteder, at der er for megen Leilighed til at komme til at drikke, og medens man klager over, at Tjenestefolk og Andre blive fordervede ved den rigelige Leilighed, der er til saadanne Søndagsfornuftelser, kommer der dog næsten ikke til Ministeriet en eneste Begjæring om Bevilling til Værtshushold og Brændevinsudfæntning, uden at den paagjældende Kommunalbestyrelse har anbefalet den, og det er kun gennem Politimesterens Erklæring og gennem Amtet, at Ministeriet faar saadanne Oplysninger, at det dog i Regelen søger at begrænse Antallet af slige Steder til noget Rimeligt, skjøndt det maa erkendes, at der alligevel er for mange. Det vil være at gaa den forkerte Vej paa Landet at anvende de Regler, der tilfæntes andensteds paa Kjøbstæderne. Hvad selve Lovforslaget angaar, der, som det vil erindres, skylder det private Initiativ sin Fremkomst, maa jeg i Mængd og Meget være enig i, hvad der er udtalt derved, ligesom jeg i det Hele taget heller ikke anser dette, at overlade Kommunalbestyrelserne nogen Indflydelse paa, hvem slige Bevillinger skulde tilkomme, for at være i den Grad farligt og forkastelig; som det med særdeles Starvhed blev udtalt af det ærede Medlem for Velles Amts 2den Valgkreds (Berg), der gik ud fra Forudsætninger, som jeg naturligvis ikke deler, men som jeg iøvrigt ikke skal komme videre ind paa. Derimod ere vel Alle enige om, at det er et Maal, som det er værd at stræbe hen til, værd at yde Opmærksomhed, og som man bør søge at naae, nemlig at begrænse den tiltagende Brug af stærke Drikke og derved forebygge mange af de sørgelige Følger, der gaa lige i Helene derpaa, nemlig daarlige økonomisk Forsætning, Naahed i det offentlige og private Liv, uligefølgelige Familieomstændigheder osv., osv. Det er en Ting, hvorom der ikke kan være delte Meninger, at Formindskelsen af Nybelsen af stærke Drikke og af alle de deraf flydende sørgelige Følger, som jeg paaviste, er et Maal, som man ikke let kan styde fra sig, naar det engang er stillet. Selvfølgelig vil der altid blive nogen Uvil om, hvor langt man kan gaa, i hvilken Grad man kan komme Friheden nær, og hvilke Midler man skal vælge; det er Noget, der følger af Sagens Natur. Foruden paa Antallet af Udfæntnings- og Beværtningsstederne i Byerne beror jo ogsaa den Skade, de kunne gjøre, den Demoralisation, de kunne fremkalde, paa, hvem der er Indehaver af slige Steder. Det er jo ganske klart, at et Beværtningssted, der er i Saanden paa en paalidelig og ordentlig Mand, der ikke ønsker nogen Overdrivelse i Nybelsen af Brændevin og stærke Drikke i sit